

[Knud Jespersen.]

sia. Det var nok at studere disse ting. Det er rigtig, at man har bebrejdet nogle danske mindre virksomheder, at de overtræder sanktionsbestemmelserne. Men jeg rejser spørgsmålet nu: hvad agter ministeren at gøre over for ØK for at sikre, at dette multinationale selskab på dansk territorium ikke bruger sine aktiviteter, som tilfældet har været indtil nu?

Når spørgsmålet rejses, så er det også, fordi udviklingen i Ghana jo har gjort det overordentlig aktuelt. Jeg synes, det er bemærkelsesværdigt, at regeringen, efter at Ghana som følge af en påstand om lovbrud fra ØKs side overtog dets virksomhed, ikke afventede en redegørelse fra Ghana, før man protesterede mod, hvad der var sket. Det kunne jo dog tænkes, at ØK havde overtrådt det pågældende lands love, og så var det naturligvis hjemfaldent til straf efter det pågældende lands love. ØK har en speciel status i mange områder, men har det det også i denne sag omkring den afrikanske politik og Danmarks holdning her til? Det vil jeg gerne have at udenrigsministeren kommenterer en lille bitte smule.

Storkapitalen, og det gælder jo ikke bare den danske, kan tilsyneladende tilsidesætte alle hindringer og frit tilegne sig profitter på bekostning også af de farvede menneskers frihed. Det er fornuftig handling, når regeringen støtter sikkerhedsrådet med hensyn til bindende sanktioner, også over for våbenleverancer til Vorsters regime. Men hvad har Danmark selv gjort for at efterleve dette? Jeg skal bare nævne et eksempel: i 1970 rejste dagbladet Politiken spørgsmålet om Christiani & Nielsens anlægsarbejder på flådebasen i Simonstown. Det er klart i strid med sikkerhedsrådets resolution nr. 282 fra juli 1970, der anmoder alle medlemslande om at virkeliggøre våbenembargoen mod Sydafrika betingelsesløst og uden noget som helst forbehold. Fem år senere, den 20. juni 1975, kan Finanstidende nr. 38 meddele, at Christiani & Nielsen skal opføre en ny flådebase i Simonstown i Sydafrika. Jeg vil spørge, om udenrigsministeriet har været opmærksom herpå og har indledt forhandlinger med Christiani & Nielsen med det formål at forhindre noget sådant.

I FN's apartheidudvalg er det også dokumenteret, at Sydafrika gennem NATO har fået adgang til at købe danskproduceret militærudstyr, ikke bare til Project Advocaat, men også til andre områder. Det må vel nok betyde, at

man har lov til at sige, ikke mindst på baggrund af udtalelser i denne debat fra de mest højreorienterede partiers side i denne sag, at den uhyggelige alliance: storkapitalen, NATO og fællesmarkedet, mere og mere udvikler sig i direkte modstrid med de angivelige danske ønsker og i skærende modsætning til Danmarks og de afrikanske folks interesser. Omvendt er solidaritet med Afrikas folk i overensstemmelse med vort folks interesser, også vort folks bedste traditioner.

Jeg vil gerne spørge, om udenrigsministeren under denne debat er i stand til at give garantier for, at de F-16 fly, som vi skal være medproducenter af, ikke eksporteres til Sydafrika eller andre ramte områder.

Vi finder det godt, at Danmark tager afstand fra massakrerne i Soweto. Dem kan ingen hæderlige mennesker forsvare. Men ganske få dage før blev det afsløret af Børsen den 8. juni, at Studstrupværket havde købt 21.000 t kul fra Sydafrika. Denne leverance var formidlet af Shell, et andet multinationalt selskab. Værket er offentligt koncessioneret, og ikke mindst af den grund burde man ganske enkelt henstille, eller endnu bedre forbyde, at sådanne indkøb blev foretaget.

I 1973 vedtog FN en konvention om bekæmpelse og afskaffelse af apartheid, der sidestiller apartheid med nazisme og racisme og erklærer det for en forbrydelse mod hele menneskeheten. Konventionens tekst forudser en international domstol, der, når tiden kommer, skal dømme forbryderne og deres medansvarlige, som det skete i Nürnberg. Vi opfordrer derfor regeringen til at tage skridt til en dansk tilslutning til denne traktat.

Jeg vil endvidere opfordre regeringen til at søge at støde ØK og andre storvirksomheder helt ud af apartheidområderne. Deres talrige filialer dér gavner ikke Afrikas folk. Jeg synes også, at regeringen bør fordømme NATOs maskopi med regimet, for ad den vej også at modvirke Vesttysklands, USAs og Frankrigs videregivelse af atomhemmeligheder til racisterne. Samtidig hermed er det i vort lands interesse og i overensstemmelse med menneskerettighederne målbevidst at understøtte frihedsbevægelserne i Sydafrika, Namibia og Zimbabwe og bryde definitivt med forbindelserne med Vorsters regime.

Brusvang (CD):

Som repræsentant for partiet centrum-demo-